

สรุปผลการเดินทางเข้าเยี่ยมเยือน
เพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อน

เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”

ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ของคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ
ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค
วุฒิสภา
วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓

สรุปผลการเดินทาง
เข้าเยี่ยมเยียนเพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อน
เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”
วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓

โดย

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ
ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ
และการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา

ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
ส่วนที่ ๑	๘
- การนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
ส่วนที่ ๒	๑๖
- การนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะของ คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ	
ส่วนที่ ๓	๒๐
- แนวทางการขับเคลื่อน “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”	
ส่วนที่ ๔	๒๑
- ประมวลภาพการเยี่ยมชม ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ซึ่งได้รับมอบให้หมายพิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และปัญหาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อร่วมกันพิจารณาปัญหาอันเกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ รวมทั้งผลักดันให้มีการพัฒนากฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้

โดยคณะอนุกรรมการเห็นว่า เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” เป็นเรื่องที่มีความสำคัญทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ หากการประกอบธุรกิจไม่เคารพสิทธิมนุษยชนย่อมทำให้ขาดการยอมรับจากท้องถิ่น หรือชุมชนที่เข้าไปประกอบการ (license to operate) และอาจส่งผลกระทบต่อการค้า การลงทุนกับคู่ค้าต่างประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย โดยปัจจุบันประเทศไทยได้นำหลักการชี้แนะเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs) มาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการประสานความร่วมมือเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งประเทศไทยได้ลงนามในปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะของสหประชาชาติในประเทศไทย และได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Right : NAP) ตามกรอบหลักการของ UNGPs โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมหลักการ ๓ เสาหลัก ดังนี้

- ๑) กำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนจากการถูกละเมิดโดยธุรกิจ
- ๒) กำหนดความรับผิดชอบของภาคธุรกิจ ในการเคารพสิทธิมนุษยชน
- ๓) กำหนดให้มีการเยียวยาเมื่อเกิดความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ

ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียและเป็นประเทศที่ ๒๓ ที่มีการประกาศใช้แผนดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องมีแนวทางขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และเพื่อยกสถานะของประเทศไทยด้านสิทธิมนุษยชนให้สูงขึ้น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง และเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการค้า การลงทุน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นด้วย

ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา จึงได้จัดโครงการเดินทางเข้าเยี่ยมเยียนเพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมาตั้งแต่เริ่มต้น โดยที่ผ่านมามีผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประสบผลสำเร็จ และได้รับการยอมรับจากเวทีระดับนานาชาติ ซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวเกิดผลเป็นรูปธรรม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษา แลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๒. เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเป็นข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ต่อไป

๓. วิธีการดำเนินการ

๑) เดินทางไปเข้าร่วมประชุมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”

๒) จัดทำรายงานสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสิทธิ สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภคต่อไป

๔. กำหนดการศึกษาดูงาน

วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๓.๔๕ นาฬิกา ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ กรุงเทพมหานคร

๕. ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา

๖. งบประมาณ

จากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คณะอนุกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเพื่อเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

ในวันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา พร้อมคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน และสิทธิเสรีภาพ ได้เดินทางเข้าเยี่ยมเยียนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็น เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” โดยมีนายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้กล่าวต้อนรับและกล่าวเปิดการประชุม

ในนามของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา และคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ให้เกียรติมาเยี่ยมเยียนและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อน เรื่อง "การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน" โดยมุ่งเน้นให้เกิดผล เป็นรูปธรรมเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ และองค์กร ภาคธุรกิจ ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง

และเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ในเรื่องการค้าแรงงานตามหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นปีที่ กสม. ชุดที่ ๓ เริ่มทำงานจนถึงปัจจุบันในปี ๒๕๖๓ โดยมีผลการดำเนินงานที่มีการพัฒนาขึ้นมากเป็นลำดับ ซึ่งหนึ่งในงานที่สำคัญคือ การจัดสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง “การเผยแพร่และขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย” ในการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ณ ศูนย์ประชุม สหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ให้เกียรติมากกล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติกับการสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม” และในวันดังกล่าวได้มีการลงนามในปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย ระหว่าง กสม. กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กประเทศไทย การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ดังกล่าวที่จัดขึ้นประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งในการเผยแพร่แนวทางการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน ตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ทั้งหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ และอำนาจในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และภาคธุรกิจซึ่งต้องมีความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิ โดยการป้องกันและหากการประกอบธุรกิจทำให้เกิดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนขึ้นทั้งหน่วยงานของรัฐ และภาคธุรกิจมีหน้าที่ต้องช่วยดูแลให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบได้รับการเยียวยาที่เหมาะสม หลังจาก

ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและสาระสำคัญของหลักการชี้แนะดังกล่าวแล้ว และได้มีการนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ที่อาจเกิดจากการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ การดำเนินการดังกล่าวสหประชาชาติ (UN) ถือว่าเป็น การแสดงเจตนาารมณ์ที่มีความชัดเจนอย่างยิ่งของประเทศไทยที่จะนำหลักการ UNGPs ไปปรับใช้ ในประเทศของตน และได้ความชื่นชมจากนานาประเทศเป็นอย่างมาก

ที่ผ่านมา กสม. ได้พยายามเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักการชี้แนะฯ ของ สหประชาชาติแก่ทุกภาคส่วน รวมถึงภาคธุรกิจซึ่งมีบทบาทสำคัญตามหลักการชี้แนะฯ ของ สหประชาชาติ โดยนอกเหนือจากการแปลหลักการชี้แนะฯ เป็นภาษาไทยและจัดการสัมมนา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการชี้แนะฯ แล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังได้จัดทำ คู่มือประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) สำหรับภาคธุรกิจนำไปใช้เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการ และแสวงหาแนวทางป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่เหมาะสม สำหรับนำไปใช้ในโครงการนำร่อง ในกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดภูเก็ตที่สนใจ และมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามแผน ปฏิบัติการดังกล่าว

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภควุฒิสภา และคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ที่ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อน เรื่อง "การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน" โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลอย่าง เป็นรูปธรรม เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง และเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วย

ต่อมา นายสมชาย แสวงการ ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้กล่าวต่อที่ประชุม ดังนี้

ในนามของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ให้การต้อนรับคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเป็นอย่างดีในการเดินทางมาเยี่ยมเยือน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในครั้งนี้ **คณะกรรมการมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือแนวทางและประสานความร่วมมือการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”** โดยคณะกรรมการเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีความสำคัญทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ หากการประกอบธุรกิจไม่เคารพสิทธิมนุษยชนย่อมทำให้ขาดการยอมรับจากท้องถิ่น หรือชุมชนที่เข้าไปประกอบการ และอาจส่งผลกระทบต่อการค้า การลงทุนกับคู่ค้าต่างประเทศ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย รวมทั้งนายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว และได้มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐควรผลักดันให้ประเทศไทยมีการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการเคารพในสิทธิมนุษยชน โดยยึดหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ของสหประชาชาติ มาดำเนินการให้เกิดผลในประเทศไทยอย่างจริงจัง โดยที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน และสิทธิเสรีภาพ โดยนายสุวัฒน์ ตันยวรรธนะ ประธานคณะอนุกรรมการ ได้เรียนเชิญ นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไปให้ข้อมูลในเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแล้ว และคณะอนุกรรมการได้มีข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนในเรื่องดังกล่าว เช่น การกำหนดตราสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายรับรองที่แสดงถึงการดำเนินการตามหลักการชี้แนะฯ ของสหประชาชาติ เป็นต้น

นอกจากนี้ ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ยังมีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนในการให้ความคุ้มครอง เคารพ และปกป้องบุคคลทุกกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ การสื่อสารมวลชนและสื่อสาธารณะ อีกทั้งการคุ้มครองผู้บริโภค โดยคณะกรรมการได้มีการตั้งคณะอนุกรรมการในแต่ละด้าน

เพื่อทำหน้าที่ในการคุ้มครองบุคคลจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค รวมถึงการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค ดังนี้

๑) คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ

๒) คณะอนุกรรมการด้านการสื่อสารมวลชนและสื่อสาธารณะ

๓) คณะอนุกรรมการด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

๔) คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค

ดังนั้น คณะกรรมการเห็นว่า เพื่อร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ประกอบกับการคุ้มครอง ปกป้อง และเยียวยาบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ควรจะต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง เพื่อยกสถานะของประเทศไทยด้านสิทธิมนุษยชน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการค้า การลงทุนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นตามลำดับ

โดยในการเดินทางมาเยี่ยมเยียนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในครั้งนี้ คณะกรรมการมีความเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นการสานต่อความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือกันในการขับเคลื่อนในเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป และคณะกรรมการขอขอบคุณในการให้การต้อนรับคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเป็นอย่างดี และหวังว่าการหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลในวันนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของทั้งสองหน่วยงานต่อไป

ส่วนที่ ๑

การนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ในยุคโลกาภิวัตน์ การประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนได้เป็นมาตรฐานที่ประเทศคู่ค้าหรือร่วมลงทุนกับประเทศไทย โดยมีความคาดหวังว่าภาคธุรกิจควรรู้จัก เข้าใจ และนำ “หลักการชี้แนะเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้น กสม. เห็นว่า เรื่องการประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญทั้งภายในประเทศ

และระหว่างประเทศ หากธุรกิจไม่เคารพสิทธิมนุษยชน ย่อมทำให้ขาดการยอมรับจากท้องถิ่นหรือชุมชนที่เข้าไปประกอบการ (license to operate) และอาจจะส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนกับคู่ค้าต่างประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน

๒. ที่มาของหลักการชี้แนะเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs) เริ่มต้นจากนายโคฟี อันนัน อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ (UN) ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนจำนวนมาก เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงทำให้ นายโคฟีฯ จัดทำข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact: UNGC) ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจทั่วโลกนำข้อตกลงดังกล่าวมาใช้อย่างยั่งยืน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีข้อเสนอผู้ประกอบการที่พร้อมจะรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักสิทธิมนุษยชนต้องอยู่ในกรอบ ๑๐ ข้อ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในด้านแรงงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการต่อต้านการทุจริต แต่ที่ผ่านมามีการดำเนินการดังกล่าวยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจาก UNGC ไม่มีสภาพบังคับหรือกลไกที่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อตกลงดังกล่าว

ต่อมา นายจอห์น รีกี้ ผู้แทนพิเศษสหประชาชาติได้ทำการศึกษาและวิจัยเพื่อหาแนวทางดำเนินการเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” โดยได้จัดทำ “หลักการชี้แนะเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs)” และคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (HRC) มีมติรับรองหลักการ UNGPs เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

๓. สารสำคัญของ “หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs)” มี ๓ เสาหลัก ได้แก่

เสาที่ ๑ หน้าที่ของรัฐในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (The State duty to protect human rights) โดยรัฐต้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนให้พ้นจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยการออกกฎหมาย การกำหนดนโยบาย ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งกับบริษัทไทย บริษัทข้ามชาติ กิจการของเอกชน และรัฐวิสาหกิจ

เสาที่ ๒ ความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพหลักสิทธิมนุษยชน (The corporate responsibility to respect human rights) โดยองค์กรภาคธุรกิจต้องเคารพหลักสิทธิมนุษยชนหลักเสี่ยงที่จะละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น ซึ่งจะมีการตรวจสอบสถานะ (Due diligence) อย่างสม่ำเสมอ ตาม “คู่มือการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD)” เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

เสาที่ ๓ การเข้าถึงการเยียวยา (Access to remedy) รัฐและภาคธุรกิจเอกชนต้องคุ้มครองมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยรัฐต้องใช้ขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อประกันว่าผู้ได้รับผลกระทบต้องมีช่องทางในการเข้าถึงการเยียวยาที่มีประสิทธิผลและได้รับความเป็นธรรม

๔. เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีที่นักธุรกิจไทยข้ามไปประกอบธุรกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และได้มีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่สามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้เนื่องจากติดขัดเรื่องอำนาจอธิปไตยระหว่างประเทศ ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้จัดทำข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า หากผู้ประกอบการไทยจะไปประกอบธุรกิจยังประเทศเพื่อนบ้าน ควรนำแนวคิดหรือหลักการของ UNGPs ไปใช้ในการประกอบธุรกิจด้วย

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงยุติธรรมร่วมกันขับเคลื่อนในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Right : NAP) โดยนำหลักการ UNGPs มาเป็นพื้นฐานในการจัดทำแผน

๕. แนวคิดในการขับเคลื่อนเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” สืบเนื่องมาจากการประชุมระดับภูมิภาคว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ๒๐๑๖ Asia Regional Forum on Business and Human Rights ณ เมืองโดฮา ประเทศกาตาร์ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ โดยได้นำเสนอว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก และได้มีการนำหลักการดังกล่าวไปบังคับใช้ในการประกอบธุรกิจภายในประเทศ

๖. แนวทางในการขับเคลื่อน เรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน กลยุทธ์ที่ ๒.๓ สนับสนุนบทบาทของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทยจัดทำโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “แผนกลยุทธ์ด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” และโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “การประเมินข้อมูลพื้นฐานระดับชาติด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชน นโยบาย กฎหมาย และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของประเทศ”

๗. บทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการของปฏิญญาเอดินเบอร์ระ (The Edinburgh Declaration) ซึ่งได้มีการรับรองปฏิญญาดังกล่าวในการประชุมคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ICC) ครั้งที่ ๑๐ ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่เมืองเอดินเบอร์ระ สกอตแลนด์ สหราชอาณาจักร โดยมีสาระสำคัญที่จะให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขยายบทบาทการดำเนินการในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ใน ๔ ข้อ ได้แก่ ๑) การส่งเสริม การให้การศึกษา และการศึกษาวิจัย ๒) การติดตามตรวจสอบ ๓) การรับเรื่องร้องเรียน และ ๔) การไกล่เกลี่ย แต่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้

๘. เพื่อให้การขับเคลื่อนเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการยอมรับทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่อให้ภาคธุรกิจนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจ เช่น คู่มือประเมินผลสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน และรายงานการตรวจสอบของธุรกิจการโรงแรม คู่มือการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน คู่มือประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านและรายงานการตรวจสอบของภาคธุรกิจ เป็นต้น

๙. การดำเนินการในการจัดกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย โดยการจัดทำโครงการนำร่อง (Pilot Project) โรงแรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยการจัดสัมมนาเรื่อง “ธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมกับการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เผยแพร่หลักการชี้แนะฯ ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดภูเก็ตที่สนใจเข้าร่วมโครงการนำร่อง และการค้นหาโรงแรมนำร่อง ๒) การทำคู่มือวิจัย เรื่อง คู่มือประเมินผลสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน และรายการตรวจสอบของธุรกิจการโรงแรม และ ๓) การนำคู่มือวิจัยเรื่องคู่มือประเมินผลสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านและรายการตรวจสอบของธุรกิจการโรงแรมใช้กับโรงแรมนำร่อง

๑๐. ต่อมา กสม. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑) เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ ได้จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ณ โรงแรมดีวานา พลาซ่า ป่าตอง ภูเก็ต อำเภอกระบุรี จังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นการเผยแพร่และสร้างความรู้เบื้องต้นในเรื่อง การตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence)” และรายการตรวจสอบ Checklist ของธุรกิจการโรงแรม (ซึ่ง กสม.ได้ดำเนินการจัดทำเป็นคู่มือฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว) โดยเป็นการให้คำแนะนำกับผู้ประกอบการธุรกิจการโรงแรม และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่อาจเกี่ยวข้องกับธุรกิจการโรงแรม และ Checklist ตรวจสอบสิทธิที่อาจได้รับผลกระทบ

๒) วันที่ ๑๗ - ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ จัดประชุมติดตามผลเรื่อง คู่มือการประเมินผลสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) และรายการตรวจสอบ CHECKLIST ของธุรกิจการโรงแรม ณ โรงแรมดีวานา พลาซ่า ภูเก็ต ป่าตอง อำเภอป่าตอง จังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นการรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการว่ามีอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร ในการนำคู่มือฯ ไปดำเนินการ ต้องการองค์ความรู้ในส่วนไหนเพิ่มเติม และต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสนับสนุนในเรื่องใดบ้างในการดำเนินการ เพื่อเป็นโรงแรมต้นแบบในการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน

๓) วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ จัดสัมมนาเรื่อง “ธุรกิจการโรงแรมและท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตสู่ต้นแบบการประกอบธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน ตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ณ ห้องภูเก็ต แกรนด์ บอลรูม โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โดยมอบเกียรติบัตรให้กับโรงแรมต้นแบบจำนวน ๕ โรงแรมนำร่องที่ได้ นำหลักการชี้แนะฯ ของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs ไปปรับใช้กับธุรกิจของตน

๑๑. โดยเหตุผลในการเลือกธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต มาเป็นต้นแบบในการนำร่องเรื่องดังกล่าว เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้นำเสนอการสัมภาษณ์แรงงานที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตถึงรายได้ที่ได้รับจากการทำงานต่อวัน ซึ่งเป็นรายได้ที่ต่ำกว่าที่สหประชาชาติกำหนด และได้มีการนำคลิปวิดีโอดังกล่าวไปอภิปรายยังเวทีสหประชาชาติ ว่าธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยวของประเทศไทยไม่ได้ปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนตามที่รัฐบาลไทยได้ ปฏิญาณไว้ ดังนั้น สำนักงาน กสม. จึงจัดให้โรงแรมในจังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการนำร่องในเรื่อง “หลักการชี้แนะ UNGP” เพื่อแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการรณรงค์และให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับประเทศไทยขึ้นมาสู่สถานะที่ดียิ่งขึ้น

๑๒. จากการจัดทำโครงการนำร่องดังกล่าว ตนในฐานะประธานคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ได้รับเชิญไปร่วมเป็นวิทยากรในการนำเสนอประเด็นหลัก ในหัวข้อ “บทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทยในการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการเยียวยาจากการได้รับผลกระทบที่เกิดจากภาคธุรกิจ” ในการประชุม UN Forum on Business and Human Rights เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่กรุงเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยในการประชุมดังกล่าวได้มีผู้แทน

ของโรงแรมต้นแบบ คือ โรงแรมอันดารา เรสซิเด้นซ์ จังหวัดภูเก็ต เข้าร่วมประชุมและนำเสนอข้อมูล เพื่อสร้างความตระหนักให้ภาคธุรกิจคำนึงถึงประโยชน์ และความสำคัญของการดำเนินธุรกิจโดยเคารพ สิทธิมนุษยชน และเพื่อส่งเสริมการเติบโตของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมอย่างมั่นคง และยั่งยืน

๑๓. การขับเคลื่อนเรื่องการประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาสังคมภายในประเทศ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑) เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ กสม. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “บทบาทภาคประชาสังคมต่อแผนปฏิบัติการชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ณ โรงแรมไมด้า ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการชี้แนะ เรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจแก่ภาคประชาสังคม สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของ ภาคประชาสังคมในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และเพื่อเป็นการรับฟัง แลกเปลี่ยน รวบรวม ความคิดเห็นประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะจากภาคประชาสังคมต่อแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วย ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights :NAP)

๒) เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ กสม. ได้มีการจัดสัมมนาวิชาการ ระดับชาติ เรื่อง “การเข้าถึงกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ณ โรงแรม อนันตรา ริเวอร์ไซด์ อาคารอวานี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับ สิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นกลไกทางการยุติธรรมของรัฐ เช่น ศาลยุติธรรม ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศกลาง (State – based Judicial Mechanisms) กลไกการร้องทุกข์ที่ไม่ใช่กระบวนการ ยุติธรรมโดยรัฐ (State-based Non-judicial Mechanisms) เป็นต้น

๓) วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ (สำนักงาน กสม.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จัดการสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง “สิทธิมนุษยชน: ปัจจัยขับเคลื่อนความสามารถในการ แข่งขันของบริษัทจดทะเบียนไทยสู่ความยั่งยืนตามหลักการชี้แนะเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ขององค์การสหประชาชาติ (UNGPs)” และจัดพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจและสิทธิมนุษยชนด้วยการนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติระหว่างสำนักงาน กสม. และ ก.ล.ต. ณ โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพมหานคร

๔) วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ตนในฐานะประธานคณะทำงานขับเคลื่อน ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นวิทยากรบรรยายให้กับบุคลากร ธนาคารพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย หลักสูตร "หลักสิทธิมนุษยชนและการสร้างความ ตระหนักรู้" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน โดยมีผู้บริหาร พนักงาน และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๐๐ คน เข้าร่วม ณ ห้องแก้ววิเชียร ชั้น ๑๑ อาคาร SME Bank Tower กรุงเทพมหานคร ต่อมา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ได้ออก ประกาศธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ที่ ๒๗/๒๕๖๒ เรื่อง นโยบายด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนของธนาคาร เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ตลอดจนเพื่อเน้นย้ำ

ถึงความสำคัญของการกำกับดูแลและบูรณาการเรื่อง การเคารพสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายและกฎระเบียบที่ให้การปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศที่สอดคล้องตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และภารกิจของธนาคาร ซึ่งครอบคลุมถึงลูกค้า พนักงาน ตลอดจนคู่ค้าและผู้มีส่วนได้เสียตามห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) และห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

๑๔. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ก้กับการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Right : NAP) โดย กสม. ได้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการ โดยมีทั้งหมด ๑๒ ข้อ เช่น การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมาตรการการแก้ไขปัญหาด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน มาตรการป้องกันและเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายของรัฐบาลในเรื่องนี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การให้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้นำในการเคารพและส่งเสริมการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน เรื่องการสร้างหลักประกันการเคารพสิทธิมนุษยชนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคธุรกิจจัดทำรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน เป็นต้น

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นประเทศแรกในเอเชีย โดยแผนปฏิบัติการที่ประกาศดังกล่าวจะเป็นระยะที่ ๑ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยแผน NAP เป็นแผนปฏิบัติการระดับชาติที่จัดทำขึ้นตามกรอบหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญครอบคลุมหลักการเคารพ ปกป้อง และเยียวยาด้านสิทธิมนุษยชน อันเป็น ๓ เสาหลักพื้นฐานของหลักการชี้แนะฯ ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียที่มีความก้าวหน้าในเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม

๑๕. การประสานความร่วมมือโดยการทำ MOU ในเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” โดยการดำเนินการดังนี้

- การจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนระดับภาคใน ๖ ภาค เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงสิทธิมนุษยชนได้มากขึ้น โดยทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับสถาบันการศึกษา ดังนี้

- ๑) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ๒) ภาคตะวันออก ที่คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ๓) ภาคใต้ ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ๔) ภาคเหนือ ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ๕) ภาคตะวันตก ที่คณะนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเพชรบุรี

๖) ภาคใต้ตอนล่าง ที่คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี)

- จัดทำ MOU กับผู้แทน ๕ สถาบันการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสร้างกลไกและประสานความร่วมมือทางวิชาการในการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนอย่างบูรณาการและเป็นระบบสามารถพัฒนาและนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยการลงนามบันทึกความร่วมมือเรื่องการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับ ๕ สถาบันการศึกษา ประกอบด้วย

- ๑) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
- ๒) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ๓) คณะนิติศาสตร์ คณะบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๔) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๕) ศูนย์สันติศึกษาและสิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยมหิดล

- จัดทำ MOU กับสถาบันการศึกษา-หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สร้างความร่วมมือทางวิชาการ และพัฒนาบุคลากรให้ตระหนักถึงประเด็นสิทธิมนุษยชน โดยการลงนาม บันทึกความร่วมมือเรื่องการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ กับ ๘ หน่วยงาน ประกอบด้วย

- ๑) กระทรวงศึกษาธิการ
- ๒) สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- ๓) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ๔) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ๕) สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)
- ๖) สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๗) กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมราชทัณฑ์
- ๘) กสม. กับ สถาบันพระปกเกล้า ร่วมมือทางวิชาการด้านสิทธิมนุษยชน

โดยเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูง (ปสม.) รุ่นที่ ๑

ก้าวต่อไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการขับเคลื่อนเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” คือ ติดตาม สนับสนุน ให้คำปรึกษาดังต่อไปนี้

- ๑) ส่งเสริมต่อยอดโครงการนำร่องเรื่อง “ธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม

กับการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ” ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ครบทุกภูมิภาค

๒) ผลักดันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย เช่น กระทรวงพาณิชย์ เนื่องจากปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ได้มีการจัดทำเครื่องหมายการค้า Thailand Trust Mark ที่เป็นการรับรองคุณภาพ การยอมรับของสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทย หรือเป็นสัญลักษณ์แห่งความยอดเยี่ยมและคุณภาพที่ได้รับการยอมรับ ซึ่งเกิดขึ้นมาเพื่อเพิ่มคุณค่าความพิเศษให้กับสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทย ดังนั้น เห็นควรให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมมือกันขับเคลื่อน เรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” โดยอาจจะมีการจัดทำตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายการค้าที่บ่งชี้ให้เห็นถึงการรับรองสินค้าและบริการที่เคารพหลักสิทธิมนุษยชน โดยจัดทำเป็น Thailand Trust Mark and Human Right

นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความยินดีที่จะเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจ CHECKLIST ว่าผู้ประกอบการรายใดได้ดำเนินการตามหลักสิทธิมนุษยชนในการประกอบธุรกิจหรือไม่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากจะกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ตรวจสอบ

หรือรับรองตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายการค้าให้แก่ผู้ประกอบการ เห็นว่าอาจจะไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากกฎหมายกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการปกป้องคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ

๓) ดำเนินการจัดทำหลักสูตรและการฝึกอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการ บริษัทจดทะเบียนไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยการฝึกอบรมแบ่งเป็น ๓ รุ่น ได้แก่ (๑) หลักสูตรสำหรับคณะกรรมการระดับบริหารของบริษัท (๒) หลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับสูงของบริษัทหรือองค์กร และ (๓) หลักสูตรสำหรับระดับผู้ปฏิบัติหรือผู้จัดการ

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนที่สามารถร่วมขับเคลื่อน เรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ในการฝึกอบรมได้ เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยซึ่งมีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยอยู่ในกำกับดูแล ประกอบกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามตามหลักการชี้แนะฯ ของสหประชาชาติแล้ว เป็นต้น

๔) การเตรียมจัดงานสัมมนาในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ ครอบคลุม ๔ ปี การลงนามปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ของสหประชาชาติ และครบรอบ ๑ ปี การลงนามร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๕) ดำเนินการติดตาม และเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติ ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Right : NAP)

ส่วนที่ ๒

การนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ

นายสุพจน์ ตันยวรรณะ ที่ปรึกษา
คณะกรรมการ ในฐานะประธานคณะอนุ
กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่
ประชุมว่า การเดินทางเข้าเยี่ยมเยียน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในครั้งนี้
เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและเพื่อให้
ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการและคณะอนุ
กรรมการเกี่ยวกับการขับเคลื่อนเรื่อง
“ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ระหว่าง กสม. กับ

คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ได้นำไปสู่การปฏิบัติ อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบ
ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การที่ กสม. ได้มีแผนการร่วมมือกับการ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อส่งเสริมต่อยอดโครงการนำร่อง เรื่อง “ธุรกิจการท่องเที่ยว
และการโรงแรมกับการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ” เนื่องจาก
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - ๑๙ ทำให้การท่องเที่ยวของประเทศได้รับผลกระทบ
อย่างมาก ดังนั้น จึงเห็นด้วยกับแผนการร่วมมือดังกล่าว เพื่อเป็นการเรียกความมั่นใจและความเชื่อมั่น
ให้นักท่องเที่ยวด้วยการให้ ททท. เข้าร่วมการขับเคลื่อนเรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” จะเป็นการ
สร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น รวมทั้งจะทำให้การท่องเที่ยวของประเทศได้ฟื้นตัวให้ดียิ่งขึ้น
อย่างไรก็ตาม การที่ กสม. จะจัดสัมมนา กับ ททท. ในช่วงระยะเวลาที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
โควิด - ๑๙ อาจจะเป็นการเสี่ยงต่อการระบาดของโรคดังกล่าว ดังนั้น เห็นว่า กสม. อาจจะต้องประชุม
เชิงปฏิบัติการ โดยเชิญหน่วยงานส่วนราชการ องค์กรที่เกี่ยวข้องไปพลาถาก่อน

นอกจากนี้ เห็นด้วยกับ กสม. ที่จะเร่งขับเคลื่อนต่อยอดโครงการนำร่องในกรณี
การมอบประกาศนียบัตรให้กับโรงแรมหรือสถานประกอบการท่องเที่ยวที่ได้ดำเนินการ ตามหลักการ
ชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and
Human Rights: UNGPs) ไปปรับใช้กับธุรกิจ

นายภาณุ อุทัยรัตน์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ในฐานะรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า ควรมีการเร่งดำเนินการผลักดันเกี่ยวกับการจัดทำตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายการค้าของสินค้าและบริการ เพื่อเป็นมาตรฐานสากลให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่ดำเนินการตามหลักการชี้แนะ UNGP จะทำให้นานาชาติเกิดความเชื่อมั่นและยกระดับสินค้าของประเทศไทยในสายตานานาชาติ อีกทั้งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและสร้างโอกาสให้กับสินค้าและบริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นายสมพงษ์ แก้วเจริญไพศาล อนุกรรมการ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ที่ผ่านมาเห็นว่า การดำเนินการขับเคลื่อนเรื่อง “การประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ถือว่าเป็นการกระตุ้นให้ภาคธุรกิจหรือผู้ประกอบการชั้นนำได้ตระหนักถึงหลักการชี้แนะเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs) ตั้งนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยเห็นว่าควรมีการขยายเครือข่ายหรือขอบเขตของการขับเคลื่อนเรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ในทุกระดับ ตั้งแต่ธุรกิจระดับรากหญ้าไปจนถึงธุรกิจขนาดใหญ่ ควรจะต้องประกอบธุรกิจตามหลักสิทธิมนุษยชนภายใต้กรอบพื้นฐานของหลักการ UNGPs

๒. การจะสร้างพลังทวีคูณหรือการเพิ่มจำนวนภาคีเครือข่ายความร่วมมือในภาคธุรกิจเกี่ยวกับเรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ให้มากขึ้น โดยการขอความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจร่วมขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดตราสัญลักษณ์เพื่อรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นมาตรการในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว และเพื่อเป็นการรับรองและยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการของประเทศไทยให้เกิดการยอมรับในระดับนานาชาติ ดังนี้

๑) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เนื่องจากบุคคลที่ประกอบธุรกิจและมีสถานะเป็นนิติบุคคล บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด และมีสถานประกอบการในประเทศไทยทุกประเภท จะต้องมีการจดทะเบียนพาณิชย์หรือจดทะเบียนการค้ากับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๒) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม เนื่องจาก สมอ. มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ภาคการผลิตที่เป็นมาตรฐานระดับประเทศ ดังนั้น ควรเพิ่มเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนกับการประกอบธุรกิจไว้ในขั้นตอนหรือกระบวนการในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจได้รับ มอก.

๓) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีหน้าที่จะต้องส่งรายงานประจำปีหรืองบการเงินต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อตรวจประเมินโดยรายละเอียดในใบนำส่งรายงานประจำปีของบริษัทจะต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและอยู่ในการกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี โดยปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชี กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงาน ก.ล.ต. ได้มีการปฏิบัติงานร่วมกันมาโดยตลอด

๔) สภาวิชาชีพบัญชี โดยขอความร่วมมือต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีว่า ก่อนที่ผู้ตรวจบัญชีหรือผู้ตรวจสอบจะลงนามเห็นชอบรายงานงบการเงินของบริษัทตามมาตรฐานการทำบัญชี ให้พิจารณาเพิ่มและคำนึงถึงหลักการเคารพสิทธิมนุษยชนกับการประกอบธุรกิจว่า บริษัทดังกล่าวได้ดำเนินการตามหลักการชี้แนะฯ และดำเนินการตาม “คู่มือการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD)” หรือไม่

๓. ประโยชน์ของการดำเนินการตามหลักการชี้แนะฯ จะทำให้การประกอบธุรกิจมีความยั่งยืนในระยะยาว โดยการเผยแพร่ “คู่มือการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD)” เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจ

๔. การกำหนดตราสัญลักษณ์สินค้าและบริการ เพื่อเป็นการยกระดับสินค้าและบริการของประเทศไทยไปสู่ระดับสากล และเพื่อเป็นแรงจูงใจและแสดงถึงการรับรองสินค้าและบริการให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจว่าได้ดำเนินการตามหลักการชี้แนะฯ แล้ว ประกอบกับทำให้ผู้บริโภคทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเกิดความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการ

๕. ควรมีการประสานงานกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาวิชาชีพบัญชี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของการกำหนดตราสัญลักษณ์ โดยอาจจะกำหนดตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายรับรองเป็นระดับ เอ บี ซี ดี เพื่อติดให้กับสินค้าหรือบริการตามคุณภาพของสินค้าและบริการ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์การประเมินของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสภาวิชาชีพบัญชี

นอกจากนี้ ก่อนที่จะมีดำเนินการเรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” บริษัทหรือผู้ประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้มีใช้ในภาคปฏิบัติ โดยใช้คำว่า “ธุรกิจจะต้องมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance)” ซึ่งมีเนื้อหาและหลักการเช่นเดียวกับหลักการชี้แนะฯ เพียงแต่การจัดหมวดหมู่ หรือเนื้อหายังไม่เป็นระบบเท่ากับหลักการชี้แนะฯ ดังกล่าว ซึ่งในองค์กรธุรกิจได้มีการปฏิบัติเรื่องดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว โดยก่อนที่ผู้ตรวจบัญชีจะเข้าทำการลงนามในรายงานงบการเงินของบริษัท จะต้องมีการประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในเพื่อส่งมอบข้อมูลของบริษัท และต้องผ่านการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในก่อน โดยการทดสอบและตรวจสอบตั้งแต่กระบวนการผลิต นำเข้า - ส่งออกไปจนถึงผู้บริโภคในทุกขั้นตอนของบริษัท ตลอดจนการจ้างแรงงานการให้ความคุ้มครองแรงงานว่าได้ดำเนินการตามหลักสิทธิมนุษยชน หรือบริษัทได้ดำเนินการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับผู้ตรวจบัญชี จากการศึกษาตามกระบวนการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กระบวนการดังกล่าวเป็นการประเมินว่าบริษัทได้ดำเนินการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งจะเป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่จะยืนยันได้ว่าบริษัทที่ได้รับการตรวจสอบ CHECKLIST จากผู้ตรวจสอบภายในกับผู้ตรวจบัญชี ได้ปฏิบัติตามหลักการชี้แนะฯ แล้ว

นายประสาร มฤคพิทักษ์ อนุกรรมการ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า การจะกำหนด หน่วยงานเพื่อทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการออก ตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เห็นว่าควรจะเป็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ (กสม.) เนื่องจากปัจจุบัน กสม. ได้ดำเนินการ เรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” อยู่แล้ว ประกอบกับ ภาคธุรกิจให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่น รวมทั้ง เป็นหน่วยงานที่องค์การสหประชาชาติให้การยอมรับ ดังนั้น การให้ กสม. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในเรื่อง การกำหนดตราสัญลักษณ์ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจ

ที่ดำเนินการตามหลักการชี้แนะฯ จะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีแรงผลักดันที่จะร่วมรณรงค์และ เข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย และนำหลักการเคารพสิทธิมนุษยชนกับการประกอบธุรกิจมากำหนดไว้ใน เงื่อนไขการประกอบธุรกิจของตน อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ กสม. เห็นว่ามีข้อจำกัดในด้านโครงสร้างและ อัตรากำลังที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าว กสม. อาจจะให้หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรอื่นเข้ามาดำเนินการ ตรวจสอบ CHECKLIST บริษัทว่าดำเนินการตามหลักการชี้แนะฯ หรือไม่ก็ได้

นายสิทธิสิน รมยะรูป อนุกรรมการ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า ควรมีการ เชิญธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เข้ามาร่วมขับเคลื่อน เรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” เนื่องจาก ธปท. มีบทบาท หน้าที่ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และกำกับดูแลสถาบันการเงินและระบบสถาบัน การเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ยังมีสมาคมธนาคารไทย ซึ่งเป็นการองค์กรส่วนรวมของ ธนาคารพาณิชย์ไทย โดยการทำหน้าที่ประสานนโยบายกับ ภาครัฐ ดังนั้น การเชิญหน่วยงานดังกล่าวเข้าร่วมเป็นภาคี เพื่อขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว จะเป็นการขยายเครือข่าย ไปยังกลุ่มตลาดเงิน ให้มีความรับผิดชอบต่อการประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน อีกทั้งยังเป็นการรับฟัง ความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการยอมรับอย่างทั่วถึง

แนวทางการขับเคลื่อน เรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้กล่าวสรุป ต่อที่ประชุมว่า จากการเข้าเยี่ยมเยือนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครอง ผู้บริโภค วุฒิสภา และคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความยินดี อย่างยิ่งที่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว โดยได้มีข้อเสนอแนะที่ กสม. จะรับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วนต่อไปใน ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กสม. จะเร่งดำเนินการโครงการนำร่องเกี่ยวกับการมอบเกียรติบัตร ให้กับโรงแรมต้นแบบที่ได้นำหลักการชี้แนะฯ ของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) ไปปรับใช้กับธุรกิจของตน ประกอบกับจะรับดำเนินการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงปฏิบัติการไปพลางก่อน เพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิด – ๑๙ ตามแนวทางควบคุมโรคของรัฐบาล

ประเด็นที่ ๒ เรื่องการกำหนดตราสัญลักษณ์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ เห็นว่าในโอกาสต่อไปคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตาม ข้อเสนอของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน อย่างรอบด้านและครอบคลุมในทุกมิติที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ รวมทั้งเพื่อร่วมกันหารือแนวทาง ในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

ส่วนที่ ๔

ประมวลภาพการเยี่ยมชมเยือน

ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดทำโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา